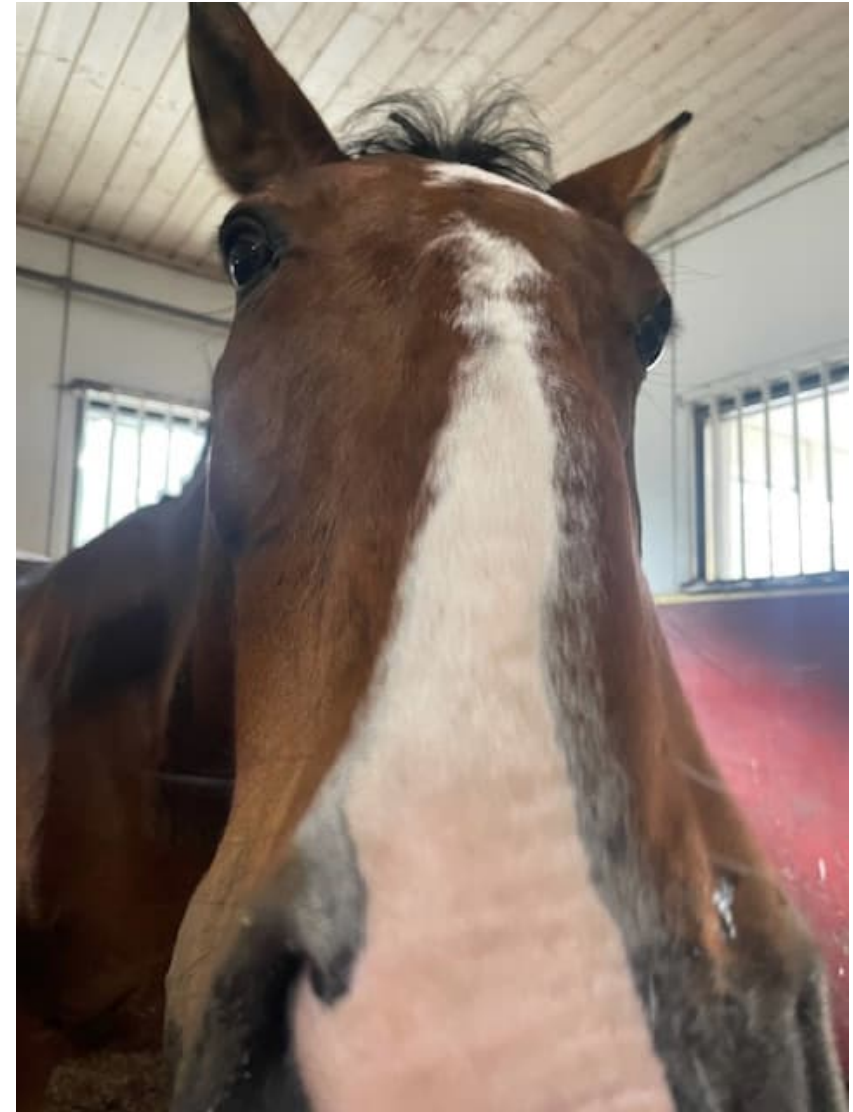
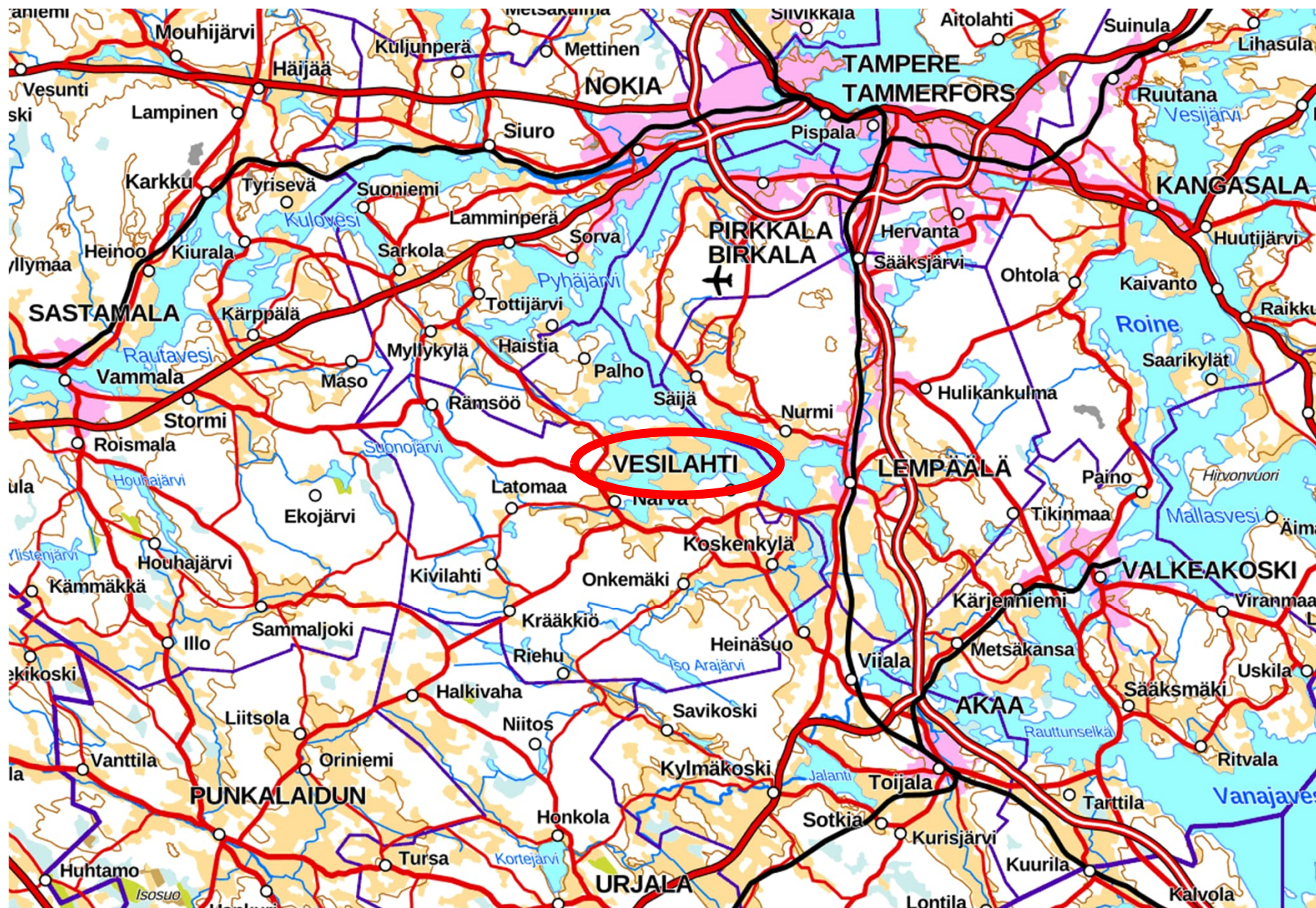

Projekti: nitraattiasetuksen valvonta Vesilahdella

Suvi Kärmeniemi
ympäristötarkastaja
Vesilahden kunta

Kuva: Suvi Kärmeniemi

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, ”Nitraattiasetus”

1 § Tarkoitus

Tällä asetuksella pannaan täytäntöön vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/676/ETY), jäljempänä nitraattidirektiivi.

Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä 2 §:ssä tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.

1 § - Tarkoitus

2 § - Soveltamisala

3 § - Määritelmät

4 § - Varastointitilojen, jaloittelualueiden ja ruokinta- ja juottopaikkojen sijoittaminen

5 § - Lannan varastointi

6 § - Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

7 § - Rakenteelliset vaatimukset

8 § - Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa

9 § - Ilmoitusvelvollisuus

10 § - Lannoitteiden käyttö

11 § - Typpilannoitemäärät

12 § - Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen

13 § - Toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus

14 § - Valvonta

15 § - Voimaantulo

16 § - Siirtymäsäännökset

Liite 1

Liite 2

Tarve projektille

- Vesilahdella vain 1 ympäristöluvitettu eläinsuoja
 - Pieniä, säännöllisen valvonnan ulkopuolella olevia eläinsuojia on paljolti
- Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma 2026- 2028
- Ympäristönsuojelun valvontaohjelma v. 2026: tavoite 14 kohdetta/v.

Mistäs niitä tietoja saa?

Pirkanmaan maaseutupalvelut

→ Pitopaikkarekisteri: eläinmäärät Vesilahdella tiloittain

- Naudat, lampaat, vuohet: eläinrekisteri
- Hevoset: toimijoiden itse ilmoittama määrä
- Sikoja ei Vesilahdella
- Vesilahdella pitopaikkareksiterin mukaan noin 50 pitopaikkatunnusta
- Kaikki tiedot eivät ajantasaisia!

Hyödylliset tiedot pitopaikkarekisteristä

- Pitopaikkatunnus
- Eläinlaji
- Eläinrekisterin mukainen eläinmäärä
- Pitopaikan eläinkohtainen maksimikapasiteetti
- Eläintenpitäjän maatilatunnus
- Eläintenpitäjän nimi
- Eläintenpitäjän katuosoite
- Eläintenpitäjän postinumero
- Eläintenpitäjän postitoimipaikka
- Eläintenpitäjän puhelinnumero: kaikki eivät ilmoittaneet
- Eläintenpitäjän sähköposti: puuttuivat useimmilta
- Pitopaikan osoite
- Pitopaikan postinumero
- Pitopaikan kunta

Vesilahdella suurimmat eläinlajikohtaiset eläinmäärät tiloilla:

- Nauta: 70 kpl, maksimikapasiteetti 95 kpl
- Lammas 96 kpl, maksimikapasiteetti 150 kpl
- Vuohi 17 kpl, maksimikapasiteetti 10 kpl
- Hevonen/Poni: 22 kpl, maksimikapasiteetti 2 kpl

Nämä selvityksessä, voi olla näppäinvirhe tai tilalla paljon karitsoja

Yhteydenotto

- Tarkastuskutsu

Eläinsuojien ympäristövalvonta

Vesilahden kunnan ympäristönsuojelu toteuttaa säännöllisen valvonnan ulkopuolisten eläinsuojien ympäristövalvontaa vuonna 2026 – 2028. Eläinsuojien valvonta sisältyy hyväksyttyyn ympäristönsuojelun valvontaohjelmaan (rak. ja ymp. Itk 3.2.2026 § 6).

Tarkastuskäynnillä keskitytään erityisesti asianmukaiseen lannan käsittelyyn (lannan keruu, varastointi ja hyödyntäminen), jätehuoltoon ja mahdollisten kemikaalien säilytykseen. Tarkastukselta laaditaan muistio, joka lähetetään myös toiminnanharjoittajalle. Muistioon kirjataan myös asiat, jotka tulee saattaa lainvoimaiseen tilaan annettuun määräaikaan mennessä.

Tarkastukset pyritään sopimaan etukäteen. Pyydän ottamaan yhteyttä ympäristötarkastajaan (yhteystiedot alla) teille sopivan tarkastusajankohdan sopimiseksi. Parhaiten minut tavoittaa sähköpostitse. Pyydän täyttämään liitteenä olevan taulukon ja palauttamaan sen sähköpostilla ennen tarkastusta. Halutessanne voitte myös lähettää sen kirjeitse alla olevaan osoitteeseen.

Tarkastuksesta ei peritä maksua.

Ympäristötarkastaja Suvi Kärmeniemi,
p. 040 192 9373, suvi.karmeniemi@vesilahti.fi

Vesilahden kunta / Ympäristönsuojelu
Lindinkuja 1
37470 Vesilahti

Voisi olla tarkemmin jaoteltu: hieho, vasikka, aikuinen

Eläinlaji:	Nauta	Lammas	Vuohi	Hevonen	Poni
Eläinmäärä:					
Nauta: Lypsy vai liha					
Lantala:	Lietelanta	Kuivikepohja -lanta	Kuivalanta		
Koko:					
Eläintenpitopaikan osoite:					
Kiinteistötunnus:					

Pohjatietoja tarkastukselle

1) Ilmoitettu eläinmäärä ja lantalan koko: riittääkö teoreettinen lantalan tilavuus (nitraattiasetus liite 1)

- Huomioitava: kestokuivikepohjat, mahdollinen laidunaika, yhteiset lantalat jos tiedossa

2) Ylittääkö eläinmäärä ilmoituksenvaraisuuden rajan? (Ympäristönsuojelulaki liite 3 ja 4)

- Liite 4, Kohta 5. joko a- tai c-kohta: c:ssä oltava tarkkana laskemisessa

3) Karttatarkastelu: sijoittuuko herkälle alueelle (pohjavesi, vesistöt ym.), suojaetäisyydet

4) Mahdolliset aiemmat tarkastukset

5) Mahdolliset aiemmat aumausilmoitukset

6) Rakennusluvut

Liite 1 (15.10.2015/1261)

(15.10.2015/1261)

Lantavarastojen vähimmäistilavuudet

Taulukko 1. Lantavarastojen vähimmäistilavuudet 12 kuukauden varastoimisaikaa varten eläintä/eläinpaikkaa kohti lantatyypeittäin (m^3 /eläin/vuosi, ilman sadevettä).

Sadevettä varten taulukon 1 mukaan laskettuun liete- ja virtsasäiliötilavuuteen lisätään säiliökorkeutta vähintään 300 mm, jos säiliön kate on toteutettu kuorettumalla, ja vähintään 500 mm, jos säiliö on varustettu muulla kelluvalla katteella kuin kuorettumalla. Lisäksi kelluvaa, lietteen pinnalle lisättävää irtonaista katetta varten säiliökorkeutta lisätään vähintään 100 mm. Jos liete- tai virtsasäiliöön johdetaan muita nesteitä kuin eläinsuojan pesuvesiä, kuten säilörehun puristenesteitä, se on otettava säiliön mitoituksessa huomioon.

ELÄIN	LIETELANTA	KUIVIKELANTA, KUIVIKEPOHJA- LANTA	KUIVALANTA	VIRTSA
Lypsylehmä (8500 kg) ¹	25,5	28,6	15,8	8,7
Hieho	8,5	13,4	6,6	2,9
Emolehmä	19,0	20,4	16,9	1,9
Lihanauta, Sonni	12,1	12,9	10,1	1,7
Lehmävasikka 6–12 kk	7,2	9,7	6,1	1,7
Lehmävasikka < 6 kk	3,6	6,1	3,1	1,1
Sonnivasikka 6–12 kk	9,5	12,1	8,0	2,1

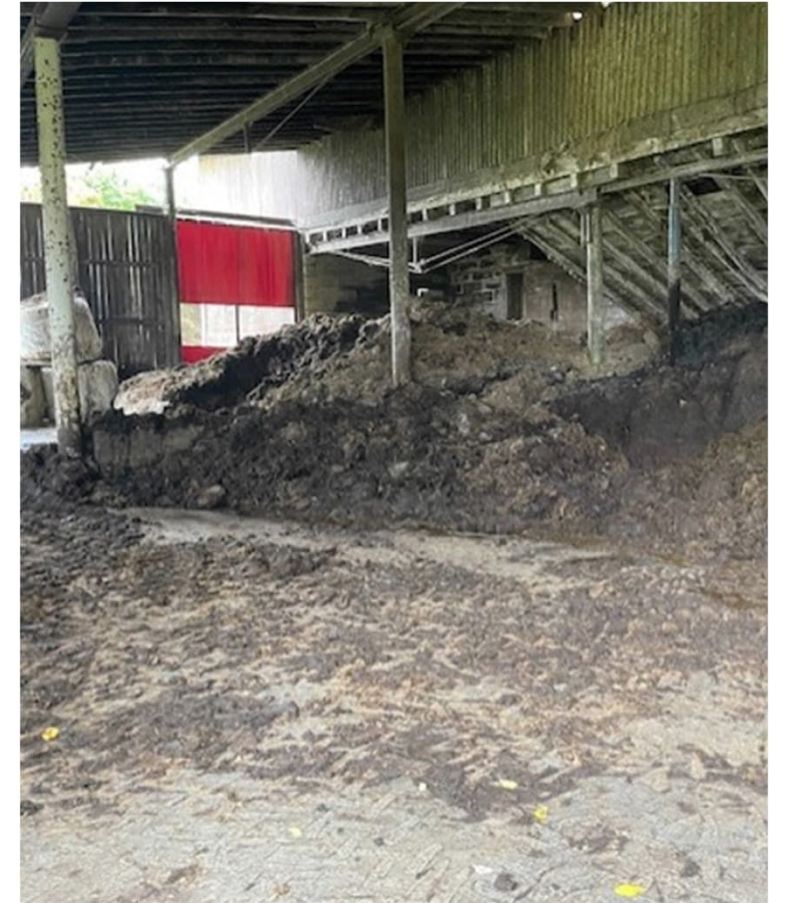
Mitä tarkastuksella on selvitetty?

- Todenmukainen eläinmäärä
 - Lantala silmäämäärisesti: onko ylitäyttöä, rakenteet? (nitraattiasetus 5 § ja 7 §)
 - Mahdollinen laidunaika (vähentää lantalatilavuuden tarvetta)
 - Valmistetaanko säilörehua: mihin puristeneste (7 §)
 - Lantalan rakenne: 7 §
 - Suojaetäisyydet: 4 §
 - Mahdolliset jaloittelualueet ja niiden lantahuolto: 7 §
 - Lannanlevitys: milloin levitetään ja minne. Jos luovutetaan muualle, onko lannanluovutus sopimus tehty? (5 §, 10 §)
- Huom. Nitraattiasetuksen siirtymäsäännökset:
Lantalaan, joka on otettu käyttöön tai jota koskeva ympäristö- tai rakennuslupahakemus on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä lantaloiden vähimmäistilavuuksista. (12.3.2015/220)
- Mitä 4 §:ssä säädetään rakennelmien sijoittamisesta ja 7 §:n 4 momentissa varastointitilojen kattamisesta, sovelletaan vain asetuksen voimaantulon jälkeen vireille tuleviin rakentamishankkeisiin.*

Erilaisia lantaloita, onko kaikissa asiat ok?

Kuvat: Suvi Kärmeniemi

Havaittuja epäkohtia

- Lantalan ylitäyttö: tyhjennetään liian harvoin
- Kestokuivikepehkun tyhjennys maapohjalle odottamaan levitystä
- Suojaetäisyydet eivät täyttyneet , mutta eläinsuojat rakennettu ennen vuotta 2015: huomioitava, jos lisärakennetaan
- Nitraattiasetuksen ulkopuolen epäkohtia:
 - Polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden vuodonhallinta
 - Jätehuolto

Haasteita

- Yhteydenotto ei kovin aktiivista eläintenpitäjien toimesta
→ Tarkastusajankohdan sopiminen haasteellista
- Ennakkotiedot voivat erota todellisesta tilanteesta etenkin eläinmäärän suhteen
- Nitraattiasetuksen tulkinta: esim. voiko kestokuivikepohjan jälkikompostoida aumassa ilman välivarastointia lantalassa?
- Lantalat vaihtelevat tyypiltään
- Monet eläinsuojat rakennettu aikoja sitten: hankala löytää mm. rakennuspiirroksia, siirtymäaikojen huomiointi

Kiitos!

Lähteitä valvonnan tueksi:

- YM: Kysymyksiä ja vastauksia nitraattiasetuksesta (Päivitetty 21.1.2025)
- YM: Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje, Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:17
- Finlex: Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta
<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1250>

Kuva: Suvi Kärmeniemi